FOND FOR UTØVENDE KUNSTNERES PRISUTDELING 2015

Mandag 9. november kl. 18.00 delte Fond for utøvende kunstnere ut Rolf Gammleng-prisen til 10 utøvende kunstnere som «*på en fortjenstfull måte har deltatt ved flere innspillinger eller i sceniske forestillinger*». Prisen har navn etter mannen som kjempet en utrettelig kamp for å få opprettet et fond for utøvende kunstnere, Musikerforbundets Rolf Gammleng.

Fondet ble opprettet ved lov i 1956, og det første styret ble oppnevnt av Kongen i Statsråd i 1957.

Rolf Gammleng-prisene har blitt delt ut hvert år siden fondets 25-års jubileum i 1982.

Prisutdelingen skjedde på Hotel Continental i Oslo. (I bankettavdelingen, 3. etasje.) Det var fondets styreleder, Maria Duna, som delte ut prisene, med unntak av Veteranprisen, som ble overrakt av Statssekretær Bjørgulv Vinje Borgundvaag.

Fondet inviterer utøverorganisasjonene Musikernes Fellesforbund, Gramart og Norsk Artistforbund, Norsk Skuespillerforbund og Norske Dansekunstnere (NODA), samt fonogramprodusentene Ifpi og FONO til å foreslå kandidater innen forskjellige sjangre. Blant disse forslagene velger fondets styre årets prisvinnere. Det er med andre ord en pris *til* utøvere, foreslått *av* utøvere og *vedtatt* av fondets styre som i hovedsak består av utøvere. Høye salgstall og mange nedlastinger er fint, mange av våre prisvinnere har opplevd det, men for Rolf Gammleng-prisen er det den kvalitative vurderingen av prisvinnernes arbeid som ligger til grunn.

Årets prisvinnere:

Veteranprisen:	Danser Indra Lorentzen – Oslo
Studiomusikere:	Pianist David Wallumrød – Kongberg/Oslo
	Trommeslager Torstein Lofthus – Øystese
Kunstmusikk:	Bergen Filharmoniske Orkester – Bergen
Jazz:	Jaga Jazzist – Tønsberg/Oslo
Folkemusikk:	Fiolinist Gjermund Larsen – Verdal
Rock:	Raga Rockers – Oslo
Åpen Klasse:	Vokaltrioen Trio Mediæval – Oslo/Voss/Sandefjord/Gøteborg
Dans:	Danser Steffi Lund – Oslo
Teater:	Skuespiller Jorunn Kjellsby - Oslo

Veteranprisen er på kr. 50 000, de øvrige prisene er på kr. 40 000.

Styrets begrunnelser.

Fond for utøvende kunstnere har alltid hatt et bankende hjerte for en gruppe utøvere som ikke alltid er så synlige. Men å høre dem gjør vi hele tiden. Gitarriffet vi plutselig blir oppmerksom på, strykerne som plutselig løfter en innspilling, den solide rytmeseksjonen vi bare *må* bevege oss til. Ofte er dette

musikere innleid til innspillingen, de er proffe, de er dyktige, de kan spille rett fra bla' og kan løfte en innspilling til uante høyder. Vi snakker om **studiomusikerne.**

To av dem skal motta Rolf Gammleng-prisen 2015.

Frilanser, pianist, deltatt på et utall antall innspillinger – diskografien fyller 2 tettskrevne A-4-sider – spilt med Knut Reiersrud, Torun Eriksen, Jarle Bernhoft, Marit Larsen, og BigBang for å nevne noen få. Han er født på Kongsberg i en familie med flere musikere, og trakterer alle instrumenter med svarte og hvite tangenter med den største virtuositet, selvfølge og egenart.
David Wallumrød.

Det må sies at begge våre prismottakere har egne karrierer, men det vi hyller dem for i dag er deres innsats i studio. Begge er født i 1977, et år som må ha vært særdeles godt for musikk.

Vår neste studiomusiker er fra Øystese. En framifrå trommeslager som har spilt med flere av de samme artister som Wallumrød, men også med blant andre Mathias Eick, Eberson/Zanussi, Shining, Vamp, Søyr, Eivind Aarseth og med Elephant9. Også her finner vi en sjelden lang diskografi.
Han spiller jazz, rock, folk, ja - hva som helst, er stødig som trommeslagere skal være, improviserende, og både anker og motor der han deltar.
Torstein Lofthus.

Scenisk virksomhet.
Skuespiller.

Årets vinner av Rolf Gammleng-prisen for «fortjenstfull medvirkning i sceniske forestillinger» har en merittliste nesten like lang som en god studiomusiker. Hun har hatt store roller i mange norske spillefilmer, blant annet var hun med i samtlige Wam & Vennerød-filmene, hun gjorde et uslettelig inntrykk i *Høyere enn himmelen,* og sist, men ikke minst som Karen Margrethe i filmen *En ganske snill mann.*
Hun har fått Æres-Amanda og superlativer for sine filmroller, her skal hun æres for sine tolkninger på scenen.
Jorunn Kjellsby debuterte som elev på Trøndelag Teater i Tennessee Wiliams *Forbudt område* i 1962. Deretter bar det til Oslo Nye Teater i -68. Hun fikk roller i Fjernsynsteatret, blant annet gjorde hun et sterkt inntrykk i Bjørg Viks *To Akter for fem Kvinner,* og senere i John Osbornes *Se deg om i vrede.* Eksperimentelt teater fikk hun vise at hun mestret på Club 7s scene sammen med Sossen Krogh, der var hun i to år.
I 1977 ble hun ansatt ved Det Norske Teatret, hvor hun helt fram til pensjonsalder i 2014 markerte seg som en markant scenekunstner. Hun har gjort store roller i forestillinger som Stein Winges oppsetning av *En Folkefiende,* som sjefsheksa i *Kjærleik og magi i mammas kjøkken, Bikubesong* av Frode Grytten hvor hun hadde hovedrollen, i Strindbergs *Eit draumspel,* og i 2006 hadde hun en av hovedrollene i *Skjønnhetsdronninga*, for å nevne noen. Jorunn Kjellsby er en allsidig skuespiller med et imponerende bredt spekter. Det ligger alltid et svært grundig karakterarbeid til grunn for hennes rolletolkninger. Hennes karakterer blir aldri endimensjonale, og hun evner å skildre de mest forsofne skikkelser med en medmenneskelighet og en troverdig varme.

Danser.

Vår prisvinner i klassen Dans har en gang sagt at *Bibliotek* er det vakreste ordet hun vet om. Som ung ville hun da heller sitte stille i en stol med nesen i en bok enn å bevege seg. Hun var godt opp i tenårene før hun oppdaget dansen. Da begynte hun å trene på studioer i Trondheim hvor kjente dansepedagoger underviste. Hun jobbet med improvisasjon og komposisjon, var med å lage politisk

ballett om utbyggingen av Altavassdraget, samarbeidet med de beste av Norges jazzmusikere, skapte og utøvde.
Senere gikk veien til Oslo og Danseloftet og dansen fikk stå i sentrum. Det ble 4 års dansestudier i Amsterdam, før hun igjen kom tilbake til den norske scenen.
Vår prisvinner samarbeider med forfattere, musikere, billedkunstnere, lysdesignere, hun skaper dans, hun danser. Soloen er hennes viktigste medium. Der kan tekster tolkes, og hun forsker på energi og form, bevegelse, tekst, stemme og rom.
Frilanseren har et sterkt og egenartet scenenærvær. Hun utmerker seg ved å oppsøke og bruke andre scene- og kunstspråk samtidig som hun så tydelig er en *danser.* En danser som fornyer og utvider perspektivet på hva en danser kan være.

Hun har en lang rekke produksjoner bak seg, senest *Absolutt uten tittel* – en duo med Hege Rimestad på bassgitar som de laget til Europride 2014 i Oslo.

Nå er hun i gang med *Basic Stuff,* en kabaretaktig forestilling om kjærlighetssorg (bl.a.) i samarbeid med Tov Ramstad og Kate Pendry. Premiere på Scenehuset i Oslo jan. -16.
Steffi Lund.

Rock.
Bandet **Raga Rockers** regnes som et av de største i norsk rock, og har gitt ut hele 17 album, hvorav 12 studioalbum har blitt sluppet siden starten i 1983. Bandet består av Michael Krohn, Jan Arne Kristiansen, Livio Aiello, Eivind Staxrud og Arne Sæther.
I 2013 feiret Raga Rockers 30-års jubileum og i 2015 har musikk-Norge ved nærmere 100 av våre mest kjente artister bidratt for å hylle bandet med sine versjoner av Raga Rockers låter, noe som utgis i CD- og vinylboksen *Sannhet på Boks* nå i november. Pushwagner lager coveret som også vil inneholde spesialskrevne striper fra kjente tegneserieskapere. Hele Norge hyller Raga Rockers, og vi bidrar med en lenge fortjent Rolf Gammleng-pris.

Raga Rockers kan dessverre ikke være tilstede på prisutdelingen.

Folkemusikk.

Prisvinneren og felespilleren er sønn av folkemusikeren Geir Egil, bror til folkemusikeren Einar Olav, alle har Larsen til etternavn, og Gjermund ble født i 1981 i Verdal. Sammen med broren var han yngste vinner i A-klassen på Landskappleiken i 2002. Senere fikk de Osaprisen. Det ble utdannelse på Ole-Bull Akademiet først, deretter på folkemusikklinja på Musikkhøyskolen i Oslo. Mens han gikk der ble han med i gruppa Majorstuen, deres innspilling med samme navn fikk Spellemannprisen i 2003. Vi snakker om en av våre fremste folkemusikere med både solid familietradisjon og bred formell utdanning. Han utforsker gjerne både de tradisjonelle og de nye uttrykksformene, noe hans plateproduksjon tydelig viser.
Gjermund Larsen har spilt med flere av våre folkekjære artister, som Maj Britt Andersen, Reidar Larsen og Odd Nordstoga. Selv debuterte han med verket *Brytningstid* til Telemarkfestivalen i 2006, og startet Gjermund Larsen Trio samme år. Med denne trioen fikk han Spellemannprisen 2008 for plata *Ankomst*. Neste harpe fikk han i fjor for innspillingen *Trønderbarokk* som han laget sammen med Einar Olav Larsen og Trondheimssolistene.
Klassen jazz/blues.

Årets prisvinner i denne klassen er fortiden på Europa-turne og kan derfor ikke være tilstede på prisutdelingen.
Jaga Jazzist feiret i fjor sitt 20-års jubileum, og i år har de gitt ut et nytt album, minst like vitalt og spennende som deres første utgivelser. Kanskje ikke like overraskende, nå *vet* man at man ikke skal

forvente en bestemt type musikk fra dette bandet. De blander jazz, elektronika, rock, reggae, hipp hopp og polka – like gjerne som de kan være et klassisk ensemble. Nyskapenhet, lekenhet og stort lydbilde er stikkord som beskriver bandet godt.
Av de opprinnelige åtte medlemmene i bandet er fortsatt fem med, med søskenflokken Line, Martin og Lars Horntvedt i spissen.
Antall utgivelser er imponerende, og *A Livingroom Hush* ble av BBC kåret til årets jazzalbum i 2002. Senere har de mottatt Alarmprisen for denne, og også for *The Stix* som kom i 2003, men da i klassen elektronika. Spellemann fikk de i 2010 i Åpen klasse for *One-Armed Bandit.*

Jaga Jazzist har i disse 20 årene vært et av de mest nyskapende og innovative musikkgruppene i Norge, og har også lyktes i å etablere seg som et betydningsfullt internasjonalt navn.

Michael Jones tok i mot prisen for Jaga Jazzist.

Kunstmusikk.

I klassen for kunstmusikk har vi et nasjonal-klenodium, en olding, et av verdens eldste orkestre. Tidligere het prisvinneren Musikselskabet Harmoniens Orkester, og hadde blant andre Edvard Grieg og Johan Halvorsen som kunstneriske ledere. Orkesteret kan føre sin historie tilbake til 1765, og feirer i år sitt 250-års jubileum. De er, ved siden av Oslo-Filharmonien, ett av våre to nasjonalorkestre.
Bergen Filharmoniske Orkester kan vise til en diskografi på mer enn 100 utgivelser, hvorav hele 30 har blitt utgitt de siste 5 år. Herunder må nevnes *Vårofferet, Ildfuglen og Petrusjka* av Stravinskij som de spilte inn med sin nylig avgåtte sjefdirigent Andrew Litton – nå æresdirigent, *Turangalila-symfonien* av Messiaen under Juanjo Menas ledelse, og transkripsjoner av Luciano Berio med orkesterets sjefdirigent Edward Gardner.
Flere av orkesterets utgivelser er prisbelønte, og de har vunnet Spellemannprisen to ganger, i 1991 for klaverkonserter av Grieg og Lizst med Leif Ove Andsnes, og i 2007 med Prokofievs musikk til Romeo og Julie. Nå er det tid for Rolf Gammleng-prisen.

Åpen Klasse.

Repertoaret til prisvinneren i åpen klasse består i hovedsak av middelaldermusikk fra England, Italia og Frankrike, samtidsmusikk og norsk folkemusikk. Fra oppstart i 1997 har de gitt ut 6 album, alle på det tyske selskapet ECM.
Trioen består av tre sopraner, Anna Maria Friman, Linn Andrea Fuglseth og Berit Opheim. De kaller seg **Trio Mediæval.**

Fra starten av og fram til 2013 var Torunn Østrem Ossum med, da hun sluttet kom Berit Opheim med, hun fikk i 2003 Rolf Gammleng-prisen i Åpen klasse.
Trioen har samarbeidet med musikere som Arve Henriksen, Jan Bang, Trygve Seim, Frode Haltli og Tord Gustavsen. På albumet *Folk Songs* som kom i 2007 samarbeidet de med slagverkeren Birger Mistereggen og framfører norsk folkemusikk. Albumet ble nominert til Spellemannprisen, og i 2009 ble det nominert til US Grammy Award i klassen Beste kammermusikalske prestasjon. Deres neste album, *Worcester Ladymass* gikk rett inn på Billboard's Top 10-liste, slik også deres første utgivelse i sin tid gjorde.
Vi har å gjøre med en vokaltrio av høyeste kvalitet, som har oppnådd så vel nasjonal som internasjonal anerkjennelse, og som har de store scener i hele verden som sin arbeidsplass.
Berit Opheim er forhindret fra å være tilstede, tidligere medlem Torunn Østrem Ossum er her sammen med Anna Maria Friman og Linn Andrea Fuglseth.

Veteranprisen.

Dagens veteranprisvinner er legendarisk. Hun er også veldig i live og aktiv. På tross av at man i hennes yrke kan bli pensjonert allerede tidlig i 40-årene.
Hun begynte å danse som 4-åring i Stockholm. Da familien flyttet til Oslo begynte hun på Rita Toris anerkjente skole, og derfra gikk hun videre til Den Norske Operas Ballettskole. Hun var bare 16 år da hun ble ansatt i Nasjonalballetten, og etter 4 år hadde hun avansert til solist. En lynkarriere som først og fremst skyldes et stort talent, i tillegg til disiplin, trening, nysgjerrighet og åpenhet.
Hun har i sitt arbeid ofte søkt seg til og utforsket historien og det mytiske, hennes tittelrolle i Kjersti Alvebergs *Volven* glemmes ikke. Ei heller hennes Aili i Månerenen av Birgit Cullberg, en utrolig krevende rolle med heftige sprang, villskap og smerte. For denne rollen fikk hun Kritikerprisen.
Andre roller som bør nevnes er Miranda i *Stormen,* George Sand i *En kvinne ved navn Georg,* og ikke minst Angelica Gayo i *Tango Buenos Aires 1907,* en forestilling som også var hennes avskjedsforestilling i Nasjonalballetten i 1998.

Hun var ansatt danser/solist ved Den Norske Nasjonalballett i 25 år, med et avbrekk på 80-tallet da hun danset i Cullberg-balletten. Samme år som hun sluttet som danser, debuterte hun som koreograf for Nasjonalballetten med den samisk-inspirerte *Flettede stier,* og har siden koreografert en rekke oppsetninger i Norge, Sverige og på Grønland.

Prisvinneren har i sin dans forent teknisk virtuositet med en evne til tydelig å formidle menneskelige følelser. Hennes tekniske kapasitet og uttrykksregister krysset grenser mellom klassisk ballett, moderne dans og samtidsdans.
Det er en stor glede for Fond for utøvende kunstnere å kunne gi årets Veteranpris til **Indra Lorentzen**.